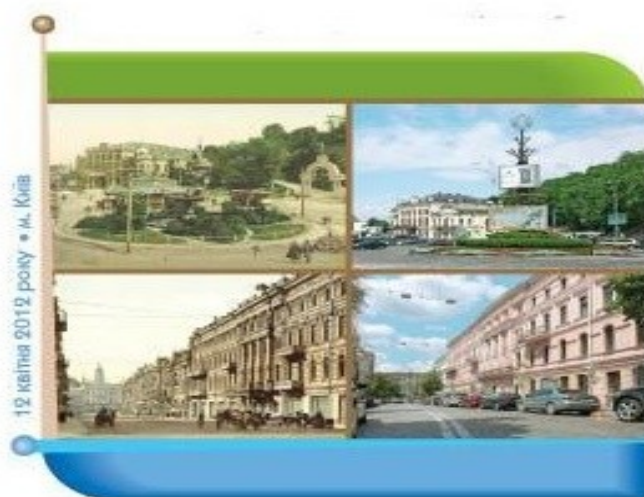

Київський університет імені Бориса Грінченка
Бібліотека

Серія «Інформаційний супровід наукової діяльності
Університету»

***Київ у соціокультурному просторі XIX-
XXI століть:
національний та європейський
контекст***

Рекомендаційний список літератури

Київ 2012

Рекомендаційний список літератури містить матеріал, який характеризує історичний розвиток Києва ХІХ - початку ХХІ століть та охоплює досить різнопланову тематику - від адміністративного устрою міста до його культурно-громадського життя, відомості про топографію Києва та окремих його складових, невідомі або недостатньо вивчені факти, події, персоналії.

При складанні списку використано літературу фонду бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка та ресурси сайту Центральної районної бібліотеки ім. Є. Плужника ЦБС Шевченківського району м. Києва. Доповнюють список посилання на ресурси мережі Інтернет та матеріали: «Київ у житті відомих людей» та «Висловлювання про Київ».

Список підготовлено до Міжнародної науково-практичної конференції "Київ у соціокультурному просторі ХІХ-ХХІ століть: національний та європейський контекст". Він стане в нагоді науковцям, педагогам, викладачам, студентам вищих навчальних закладів та всім тим, хто цікавиться історією міста Києва та займається екскурсійною діяльністю.

Укладачі: Поперечна Л. А., заступник директора бібліотеки,

Острікова Н. В., провідний бібліограф

Відповідальний за випуск: Зотова В. А., директор бібліотеки

Із Києва йдуть витoki нашої історії та проростає наш національний дух. Місту-столиці присвячено тисячі й тисячі публікацій, його історією захоплюватимуться наші нащадки у віках. Місто унікальне легендарним минулим, приваблює своїми дивовижними пам'ятками. Нікого не залишають байдужими київські архітектурні ансамблі, музеї, театри, наші парки, Дніпрові кручі. Тут, у місті над Дніпром, відбувалися найважливіші історичні події.

Столиця дорога не лише киянину, а й кожному українцю насамперед за життєдайну духовну велич. У цьому понятті в історичному плинні століть воєдино сплелися талант, відвага, волелюбність і добра вдача киян, які протягом століть розбудовували і духовно наповнювали наше прекрасне місто-столицю, місто-оберіг великих і невмирущих традицій. Безумовно, значимість Києва не обмежується пам'ятками історії та культури. У нашому місті зосереджені потужний економічний, науковий, освітній і культурний потенціал світового рівня. Духовна та історична спадщина породжує велич духу народу. І наш обов'язок утримувати цю славу утвердженням і подальшим збагаченням традицій, які є коренем розлогого дерева сучасності.

*Спить натовлене місто
Мирним лагідним сном,
Ген вогні, як намисто,
Розлились над Дніпром.
Вечорів оксамити –
Мов щастя прибій.
Як тебе не любити,
Києве мій ...*

**Дмитро
Луценко.**

Розділ І. Київ: погляд через століття

1. **Анисимов, А.** Скорбное бесчувствие. На добрую память о Киеве, или грустные прогулки по городу, которого нет / А. Анисимов. – К. : Tabachuk Ltd, 1992. – 264 с.
2. **Берлинський, М. Ф.** Історія міста Києва / М. Ф. Берлинський ; [підгот. тексту до публ., передм. та ком. М. Б. Брайчевського]. – К. : Наукова думка, 1991. – 314 с.
3. **Вакулишин, С.** Околиці Києва: документально-публіцистична збірка / С. Вакулишин. – К. : Географіка, 2009. – 152 с. ; мапи.
4. **Верезомська, С. Ж.** Діяльність Ф. Ернста в складі Київського губернського комітету охорони пам'яток мистецтва і старовини у 1920-1922 рр. / С. Ж. Верезомська // Історія України: маловідомі імена, події, факти : зб. ст. : [до 60-річчя визволення України]. – К. ; Хмельницький ; Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2004. – Вип. 28. – С. 218-228.
5. **Героїчний Київ:** документальні розповіді / [упоряд. В. І. Денисенко]. – К. : Україна, 2003. – 330 с.
6. **Гирич, І.** Історичні мандрівки Києвом. Старе місто. Екскурсія перша : [Маршрут 1. Бул. Шевченка – Комінтерна – Володимирська – Толстого – Паньківська – Терещенківська – Хмельницького – Володимирська – Золоті ворота] / І. Гирич // Історія в школах України. – 2007. – № 8. – С. 31-38.
7. **Гирич, І.** Історичні мандрівки Києвом. "Латинський квартал" – Українська вулиця. Екскурсія друга : [Маршрут 2. Вул. Б. Хмельницького – Терещенківська – сквер Т. Шевченка – Національний університет – Л. Толстого – Паньківська – П.

Сагайдачного]/ І. Гирич // Історія в школах України. – 2008. – № 3. – С. 41–47.

8. **Довгий, О.** Духовна велич Києва: [історичний аспект політичного та дипломатичного значення столиці] / О. Довгий // Україна дипломатична : наук. щоріч. – К., 2008. – Вип. 9. – С. 26–29.
9. **Ернст, Ф.** Контракти та Контрактовий будинок у Києві. 1798–1923: культурно-історичний етюд / Ф. Ернст // Пам'ять століть. – 2005. – № 3/4. – С. 138–139.
10. **Євстаф'єва, Т.** Трагедія Бабиного Яру у 1941–1943 рр. (за документами Галузевого державного архіву Служби безпеки України) / Т. Євстаф'єва // 3 архівів ГПУ НКВД КГБ. – 2004. – № 1/2. – С. 354–386.
11. **Жадько, В.** Некрополь на Байковій горі: літ.-публіцис. вид. / В. Жадько. – К. : Фенікс, 2008. – 312 с.
12. **Іванюк, О.** Етнічний склад міського населення Київської губернії за матеріалами переписних документів Російської імперії 1897 року / О. Іанюк // Краєзнавство. – 2008. – № 1/4. – С. 71–76.
13. **Історія** міст і сіл Української РСР : в 26-и т. Київ / [гол. ред. рада: Тронько П. Т. (голова), Бажан М. П. та ін.]. – К. : Гол. ред. укр. рад. енцикл. АН УРСР, 1968. – 583 с.
14. **Кадилова, О.** Справи купецькі : сто років тому Київ за «розмахом» доброчинності випереджав Санкт-Петербург / О. Кадилова // Хрещатик. – 2010. – 11 серп. – С. 7.
15. **Київ** : [фотоальбом] / [ред. рада : Загребельний П. А., Кульчицький С. В. та ін. ; голова ред. ради Смолій В. А.]. – К. : Альтернативи, 2001. – 618 с.
16. **Київ** у дні нацистської навали: за документами радянських спецслужб : наук. – метод. вид. / НАН України, Ін-т історії України, КМДА, Держ. архів Служби безпеки України / [упоряд.: Т. В. Вронська, А. В. Кентій, С. А. Кокін та ін. ; ред. рада : В. М. Литвин, В. А. Смолій [та ін.]. – К. ; Львів : [Б. м. в.], 2003. – 526 с. : фото.
17. **Король, В.** Битва за Дніпро і Київ: героїзм і трагедія (нові аспекти проблеми) / В. Король // Історія в школах. – 2003. – № 10. – С. 1–8.
18. **Кривоніс, П.** Київ-дипломатичні ворота у світ: штрихи діяльності Генеральної дирекції з обслуговування іноземних представництв / П. Кривоніс // Пам'ять століть. – 2007. – № 2. – С. 6–23.
19. **Кулінська, С.** Реорганізація та основні напрямки діяльності міського управління Києва у другій половині XIX століття / С. Кулінська // Історія України: маловідомі імена, події, факти : (зб.

ст.) / [редкол.: П. Т. Тронько (голова), О. Г. Бажан та ін.]. – К., 2001. – Вип. 12. – С. 103-115.

20. **Кухта, Л.** Київське товариство любителів природи (1907-1924) / Л. Кухта // Київська старовина. – 2000. – № 6. – С. 169-171.
21. **Левитас, Ф.** Бабий Яр. Страницы трагедии / Ф. Левитас, М. Шимановский. – К. : Слід і К, 1991. – 44 с.
22. **Макаров, А.** Киевская старина в лицах. XIX век / А. Макаров. – К. : Довіра, 2005. – 878 с.
23. **Макаров, А.** Малая энциклопедия киевской старины / А. Макаров. – 2-е изд. – К. : Довіра, 2005. – 558 с.
24. **Малаков, Д.** Згадка про трьохсот киян з 1942 року : [про долю митців та науковців, які залишилися в окупованому Києві] / Д. Малаков // Київська старовина. – 2000. – № 5. – С. 76-95.
25. **Малаков, Д.** Поляки в Києві у XX столітті / Д. Малаков // Пам'ять століть. – 2005. – № 6. – С. 98-104.
26. **Мончак, О.** 1918 рік. Трагедія Київського Подолу / О. Мончак // Пам'ять століть. – 2010. – № 4/5. – С. 124-132.
27. **Національна** книга пам'яті жертв голодомору 1932-1933 років в Україні: м. Київ / [В. І. Марочко, В. К. Борисенко, О. М. Веселова та ін. ; редкол.: Л. М. Черновецький, В. К. Борисенко та і.]. – К. : Фенікс, 2008. – 584 с.
28. **Огнев'юк, В.** Суспільство втрачених цінностей/ Віктор Огнев'юк// Історія філософія, релігієзнавство. – 2008. – № 3. – С. 7-10.
29. **Оскольський, В.** Київська біржа: історія і продовження традиції / В. Оскольський // Київська старовина. – 2000. – № 5. – С. 130-136.
30. **Парнікоза, І.** Ю. Перлини Київської околиці : [Лиса гора] / І. Ю. Парнікоза // Країна знань. – 2010. – № 5. – С. 25-30.
31. **Позняк, П.** Київ: погляд через століття : фотопутівник / П. Позняк, Ю. П'ятериков. – К. : Мистецтво, 1987. – 240 с.
32. **Попельницька, О.** Невідома сторінка історичної топографії Києва- [хутір Нова Пасіка] / О. Попельницька // Київська старовина. – 2003. – № 6. – С. 72-77.
33. **Проценко, Л.** Лук'янівське цивільне кладовище: путівник / Л. Проценко, Ю. Костенко ; Держ. іст. – мемор. Лук'янів. зап. ; [упоряд.: Проценко Л. А., Пархоменко М. Т. та ін.]. – Вид. 2-е, виправ. й допов. – К. : [Інтеграфік], 2001. – 191 с.
34. **Рибаков, М. О.** Невідомі та маловідомі сторінки історії Києва / М. О. Рибаков. – К. : Кий, 1997. – 374 с.

35. **Толочко, Л.** Історія утворення майдану І.Франка у Києві / Л. Толочко // Київська старовина. – 2001. – № 6. – С. 175–179.
36. **Толочко, Л.** Коротка історія парку Володимирської гірки / Л. Толочко // Київська старовина. – 2003. – № 3. – С. 44–53.
37. **Тріпутіна, Н.** По сторінках історії українського республіканського стадіону в Києві (1937-1941 рр.) / Н. Тріпутіна // Київська старовина. – 2008. – № 2. – С. 172–175.
38. **Хрещатик** : культурологічний путівник / [упоряд. і ред. В. М. Грузин]. – К. : Амадей ; Град Лтд, 1997. – 157 с.
39. **Шленский, Д.** Андреевский спуск : культурологический путеводитель / Шленский Д., Браславец А. ; [ред. : В. М. Грузин, А. Н. Макаров]. – К. : Амадей, 1998. – 238 с.

Розділ II. Освіта м. Києва

40. **Андрущенко, В.** Головне - це модернізація змісту педагогічної освіти : [Національному педагогічному університету імені М. П. Драгоманова-170 років] / В. Андрущенко // Вища школа. – 2005. – № 1. – С. 32–40.
41. **Афанасьєва, З.** До історії Київського політехнічного інституту імператора Олександра II / З. Афанасьєва // Пам'ять століть. – 2007. – № 4/5. – С. 123–131.
42. **Києво-Могилянська академія, кін. XVII-поч. XIX ст.** : повсякденна історія : збірник документів / НУ "Києво-Могилянська академія", Наук.-дослід. центр "Спадщина Києво-Могилянської академії" ; [упоряд.: Задорожна О. Ф., Кузик Т. Л. та ін.]. – К. : ВД "Києво-Могилянська академія", 2005. – 530 с.
43. **Київський** міський педагогічний університет імені Б. Д. Грінченка // Ювіляри України. Події та особистості XX століття / [авт.-упоряд. В. Болгов]. – К., 2009. – Вип. 3. – С. 257. – (Ювіляри України).
44. **Кухта, Л.** Вищі жіночі курси м. Києва (викладання біології у 1878-1907 рр.) / Л. Кухта // Київська старовина. – 2002. – № 4. – С. 158–159.
45. **Ляхоцький, В.** Історія та сьогодення Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука / В. Ляхоцький, Ю. Полтавська // Київська старовина. – 2008. – № 6. – С. 85–105.
46. **Марочко, В.** Тюремні записки педагога Володимира Дурдуківського [директора Першої української гімназії ім. Т. Шевченка в м. Києві]:

сповідь перед стратою // Репресовані педагоги України: жертви політичного терору (1929-1941) / Марочко В., Х. Гьотц ; Ін-т історії України НАН України, Марбурзький ун-т. – К., 2003. – С. 265–271.

47. **Огнев'юк** Віктор Олександрович [Ректор Київського міського педагогічного університету, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент АПН України, заслужений працівник освіти] // Ювіляри України. Події та особистості XX століття / [авт.-упоряд. В. Болгов]. – К., 2009. – Вип. 3. – С. 256. – (Ювіляри України).
48. **Омельченко, О.** Київська освіта на рубежі століть / О. Омельченко ; Київ. міська державна адміністрація. – К., 2000. – 36 с.
49. **[Освіта міста Києва]** // Освіта України за роки незалежності: стан, факти, події / [за заг. ред. В. Г. Кременя]. – К., 2001. – С. 124–126.
50. **Росляк, Р.** До історії створення Київського державного інституту кінематографії / Р. Росляк // Пам'ять століть. – 2004. – № 2. – С. 100–108.
51. **Спадкоємність** національного духу : [історичний нарис] / [упоряд. О. Коновець]. – К. : Просвіта, 2006. – 31с. – (До 100-річчя київської "Просвіти").
52. **100** кращих керівників шкіл України 2007 року : переможці та лауреати конкурсу у п'яти номінаціях [Київська обл. та м. Київ] / [упоряд.: Н. Мурашко, Н. Максимова, Л. Кропотова]. – К. : Шкіл. світ, 2007. – С. 74–60.
53. **125-річчя** започаткування курсів підвищення кваліфікації вчителів у м. Києві / КМІУВ ім. Б. Грінченка. – К., 2000. – 52 с.
54. **Хижняк, З. І.** Історія Києво-Могилянської академії / З. І. Хижняк, В. К. Маньківський. – К. : ВД "КМ Академія", 2003. – 184 с. : іл.
55. **Янковий, В.** Київська політехніка: передумови заснування / В. Янковий // Пам'ять століть. – 2005. – № 1. – С. 131–136.

Розділ III. Київ науковий

"Наявність у Києві значного наукового, виробничого, освітнього та трудового потенціалу, швидкий розвиток інформаційних технологій, зокрема Інтернету, висока якість столичної продукції, реалізація програмних завдань міської

влади щодо інноваційного розвитку, підтримки підприємництва, інформатизації міста, розвитку столичної освіти – все це являє собою підґрунтя для реалізації у Києві нової філософії розвитку економіки на базі знань, враховуючи власні особливості, що має допомогти успішно співпрацювати та конкурувати з вітчизняними та європейськими партнерами»

За матеріалами сайту:

Київської торгово-промислової палати
<http://www.kievchamber.org.ua/kyiv.ua>

56. **Академік** Валерій Кухар: «Усі ми жителі однієї планети» / розм. вів Микола Ясень // Науковий світ. – 2010. – № 3. – С. 2.
57. **Академік** Іван Сергієнко «На часі – інтелектуальні системи нового покоління» / підгот. К. Квурт // Науковий світ. – 2010. – № 11. – С. 2-4.
58. **Бонь, О.** Внесок академіка О. П. Новицького в збереженні та дослідженні Софії Київської / О. Бонь // Краєзнавство. – 2000. – № 1/2. – С. 130-137.
59. **Івченко, В.** «Містер Лазер із Києва» : [проф. В. С. Коваленко] / Володимир Івченко // Науковий світ. – 2010. – № 9. – С. 6
60. **Івченко, В.** Перлина в зеленій короні столиці : Національному ботанічному саду – 75 років / Володимир Івченко // Науковий світ. – 2010. – № 10. – С. 6-7.
61. **Котляр, М.** Слово про ювіляра (Петру Петровичу Толочку – 70) / Микола Котляр. – 2008. – № 1. – С. 3-8.
62. **Матвійчук, О.** Почесний громадянин Києва [один з основоположників вітчизняної офтальмології, перший декан медичного ф-ту Київського ун-ту Караваєв В. О.] / О. Матвійчук, Н. Старук // Історичний календар-2007 : [наук.-популяр. альм.]. – К., 2007. – Вип. 12. – С. 118-119.
63. **Симоненко, І.** Київська вчена архівна комісія / І. Симоненко // Київська старовина. – 2000. – № 4. – С. 140-150.
64. **Тимошик, М.** Видавнича діяльність археографічної комісії / М. Тимошик // Київська старовина. – 2002. – № 5. – С. 80-87.
65. **Цимбал, Ю. М. Ф.** Вдадимирський-Буданов-почесний член та доктор HONORIS CAUSA Університету Св. Володимира / Ю. Цимбал // Київська старовина. – 2003. – № 2. – С. 144-156.
66. **Шевченко, Л. В.** П. В. Павлов, В. Я. Шульгін – провідні професори історії Київського університету св. Володимира / Л. В. Шевченко //

- Історія України: маловідомі імена, події, факти / [редкол.: П. Т. Тронько (відповід. ред.), О. Г. Бажан та ін.]. – К., 1999. – С. 321–332.
67. **Шевченко, Л. В.** Природнича та краєзнавча діяльність вчених Київського університету у другій половині XIX ст. / Л. В. Шевченко // Історія України: маловідомі імена, події, факти : (зб. ст.). – К., 1997. – С. 26–34.
68. **Щербій, Г.** Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології] ім. М. Т. Рильського НАН України в 2003 році / Г. Щербій // Народна творчість та етнографія. – 2004. – № 3. – С. 123–125.
69. **Що** ми залишимо нащадкам ? : збірка матеріалів і документів про державну, громадську діяльність та наукову роботу академіка НАН України, Героя України Петра Тимофійовича Тронька / [за ред. В. А. Смолія]. – К., 2008. – 552 с.
70. **Юрас, І. І.** Київський період життя і діяльності Памфіла Юркевича (1847-1861) / І. І. Юрас // Історія України: маловідомі імена, події, факти / [редкол.: П. Т. Тронько (відповід. ред.), О. Г. Бажан та ін.]. – К., 1999. – С. 332–340.

Розділ V. Київ мистецький, архітектурний, літературний

«Київська земля дала світу блискучих літераторів, художників, архітекторів, акторів, філософів, лікарів, громадських діячів, науковців, винахідників, новаторів у різних галузях культури. Імена багатьох з них ще мало відомі сучасникам»

М.О. Рибаків

провідний співробітник
музею історії м. Києва,
кандидат історичних наук

71. **Бабий Яр** – в серце : поезія / ред. и сост. М. И. Левитас. – К. : Голов. спец. ред. літ. мови нац. меншин України, 2001. – 255 с.
72. **Біліченко, А.** Київське меценатство XIX століття / А. Біліченко // Вища школа. – 2010. – № 9. – С. 100–105.
73. **Бонь, О.** Академік О. П. Новицький і музей українських діячів науки та мистецтва / О. Бонь // Київська старовина. – 1996. – № 6. – С. 123–132.
74. **Бонь, О.** Київ початку XX століття у спогадах Зінаїди Тулуб / О. Бонь // Краєзнавство. – 2010. – № 1/2. – С. 205–211.

75. **Варшавська, М.** Бібліотека Київського художньо-промислового і наукового музею у перші роки його діяльності / М. Варшавська, Л. Федорова // Київська старовина. – 1999. – № 4. – С. 99-103.
76. **Віленський, Ю.** З Віктором Некрасовим у Києві й Парижі: [київський період життя письменника] / Ю. Віленський // Голос України. – 2010. – № 69. – С. 20.
77. **Голованенко, В.** Спочатку він возив із Криму : [про видатного українського мецената М. А. Терещенка] / В. Голованенко // Науковий світ. – 2010. – № 8. – С. 6.
78. **Гундорова, Т.** У колисці міфу, або топос Києва в літературі українського модернізму / Т. Гундорова // Київська старовина. – 2000. – № 6. – С. 74-82.
79. **Гуць, М.** Прапороносець відродження українського народного співу у Києві : (до 75-річчя від дні народження Леопольда Ященка) / М. Гуць // Народна творчість та етнографія. – 2003. – № 4. – С. 35-48.
80. **Дмитрук, А. В.** Симфонія київських мостів : [історія містобудування Києва] / А. В. Дмитрук // Країна знань. – 2010. – № 2/3. – С. 37-42.
81. **Дубиківська-Кальненко, Л.** Київ 1920-х років у житті, творчому становленні та збірці Івана Гончара / Л. Дубиківська-Кальненко // Служіння і спадщина Митпоролита Василя Липківського : матер. Всеукр. наук. конф., Київ, 17 листоп. 2007 р. ; упоряд. А. Л. Зінченко. – К., 2008. – С. 60-69.
82. **Зворський, С.** Храм знань на Дніпровськму пагорбі : З історії будівлі Національної парламентської бібліотеки України / С. Зворський // Бібліотечна планета. – 2011. – № 1. – С. 11-15.
83. **Київські** неокласики / упоряд. В. Агеєва. – К. : Факт, 2003. – 352 с. – (Сер. "Українські мемуари").
84. **Ковалів, Ю.** Київська поетична школа : [поезія шістдесятників] / Ю. Ковалів // Дивослово. – 2010. – № 12. – С. 43-47.
85. **Корнієнко, Н. І.** Перлина музеїв України: [історія музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків] / Н. І. Корнієнко // Країна знань. – 2010. – № 9/10. – С. 55-57.
86. **Котенко, Н.** До питання методологічної своєрідності київських неокласиків / Н. Котенко // Молода нація : альманах. – К. : Смолоскип, 2005. – № 3 (35). – С. 62-85.
87. **Лавров, Д.** Київські адреси в житті й творчості Марка Вовчка / Д. Лавров // Берегиня. – 1999. – № 2. – С. 85.
88. **Лебедев, Г.** Київський архітектор Анатолій Добровольський / Г. Лебедев // Київська старовина. – 2001. – № 6. – С. 163-168.

89. **Левченко, Є.** Фундуклеєвське меценатство / Є. Левченко // Хрещатик. – 2011. – № 33, 3 берез. – С. 4.
90. **Музей** истории города Киева : фотопутеводитель. – К. : Мистецтво, 1988. – 223 с.
91. **Наумова, Л.** Пантелеймон Куліш у Києві : [адреси, зустрічі, творчість] / Л. Наумова // Дивослово. – 1999. – № 3. – С. 15–18.
92. **Сенченко, М.** Книжковій палаті України імені Івана Федорова – 90 років / М. Сенченко // Київська старовина. – 2008. – № 6. – С. 71–84.
93. **Справи** купецькі. Сто років тому Київ за "розмахом" доброчинності випереджав Санкт-Петербург // Хрещатик. – 2010. – № 114. – С. 7.
94. **100** русских поэтов о Киеве (от Александра Пушкина до молодых -пока не очень известных -авторов) : антология / сост., вступ. ст. и примеч. Р. Заславского. – К. : Радуга, 2001. – 397 с.
95. **Терлецький, В.** Київ Миколи Гоголя: До 200-річчя від дня народження письменника / В. Терлецький // Київ. – 2008. – № 9/10. – С. 2–3.
96. **Толочко, Л.** Нові фактори в історії спорудження пам'ятника святому рівноапостольному князю Володимирі. – 2003. – № 6. – С. 57–71.
97. **Шедеври** архітектури [м. Києва. Архітектори Г. П. Шлейфер, В. Безсмертний, О. Кривоглаз] / добірку підгот. Л. Кудрявцев // Наука і суспільство. – 2004. – № 1/2. – С. 18–29.
98. **Шедеври** архітектури [м. Києва. Архітектори Й. А. Зекцер, О. М. Вербицький, Д. М. Вербицький] / добірку підгот. Л. Кудрявцев // Наука і суспільство. – 2004. – № 3/4. – С. 24–29.
99. **Шедеври** архітектури [м. Києва. Архітектори В. Городецький, А. Добровольський, В. Риков] // Наука і суспільство. – 2004. – № 5/6. – С. 18–24.
100. **Югов, В.** Зачарований мандрівник – Микола Лесков (злободенні замітки на полях) : [М. Лесков і Київ] / В. Югов // Голос України. – 2010. – № 104. – С. 20–21.

Розділ VI. Інтернет-ресурси

1. <http://www.gorodkiev.ru/> «Город Киев. Киевский исторический сайт» (фото- і відеоматеріали з історії міста Києва: біля 15 000 зображень)
2. <http://www.co-working.in.ua> – Історія Києва
3. <http://www.kiev-book.narod.ru> – Фотословник «Київ»
4. <http://www.skritucky.com> – Сайт Костянтина Скрытучького

5. <http://www.belokon.com> – Сайт Володимира Білоконя
6. <http://www.nashkiev.ua> – Інтернет-журнал про Київ
7. <http://www.serg-klymenko.narod.ru> – Історія, архітектура, пам'ятники Києва
8. <http://www.lik-kiev.org.ua> – Благодійний фонд «Київська ландшафтна ініціатива»
9. <http://www.geoclub-ua.blogspot.com> – Самодіяльний туризм в Україні – тур-проект Романа Корнилюка
10. <http://www.excurs.kyiv.org> – Громадська неприбуткова організація «Ліга екскурсів міста Києва»
11. <http://www.mykiev.info> – Сайт про Київ для киян та туристів: музеї, пам'ятники, архітектура, парки, мости, райони і вулиці Києва.
12. <http://www.eidosfund.org> – Проект «Місто – територія мистецтва» представляє серію скульптурних об'єктів в публічному просторі Києва.
13. <http://www.5030.com.ua> – Онлайн-журнал «Киевляныч»: фішки міста, прикольні музеї, міська субкультура.
14. <http://www.kievjournal.com> – Неофіційний міський сайт Києва: старі фото, тексти про Київ, таблиця основних відомостей про місто, карта цікавих місць України.
15. <http://www.interesniy.kiev.ua/> – Захоплюючий Київ: його історія, визначні місця та пам'ятки, дивовижності, химерності й цікавинки, відомі і невідомі місця, дахи, склепи та підземелля. Київські фішки. Історія будинків, пам'ятників, відомі кияни. Крім того регулярні незвичайні екскурсії та вилазки.
16. <http://churchs.kiev.ua/> – монастирі і храми Києва
17. www.oldkiev.into – «Вашъ Кієвъ». Знайомство з історичними джерелами про Київ, галерея, описи життя древнього Києва тощо.
18. <http://www.oldkyiv.org.ua/data/index.php?lang=ua> – Сайт історії Києва, статті, фотографії, карти, нові книги.
19. <http://www.oldkyiv.org.ua/data/questions.php?lang=ru> – Сайт історії Києва
20. <http://wek.kiev.ua/uk/> Енциклопедія Києва